

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-консультаційний центр
заочної освіти
Кафедра публічного управління та
менеджменту природоохоронної
діяльності

Кваліфікаційна робота бакалавра

на тему: Забезпечення ефективності функціонування підприємства в умовах
ринку

Виконав студент 5 року навчання
групи У- 5т (інт.)
спеціальності 073 «Менеджмент»,
Васалатій Валентин Анатолійович

Керівник к.е.н., доц.
Тюлькіна Катерина Олександрівна

Рецензент, к.е.н., доцент ОДАБА
Камбур Ольга Леонідівна

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет навчально-консультаційний центр заочної освіти
Кафедра публічного управління та менеджменту природоохоронної діяльності
Рівень вищої освіти бакалавр
Спеціальність 073 «Менеджмент»

(шифр і назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри _____

_____ **Павленко**

О.П.

“19” квітня 2021 року

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ БАКАЛАВРУ

студенту _____ Васалатію Валентину Анатолійовичу _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Забезпечення ефективності функціонування підприємства в умовах ринку

керівник роботи Тюлькіна Катерина Олександрівна, к.е.н., доц.
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом закладу вищої освіти від “ ” _____ 2021 року № _____

2. Строк подання студентом роботи 07 червня 2021 року

3. Вихідні дані до роботи статистичні дані, періодичні видання, наукові статті, відкриті дані онлайн-системи Youcontrol

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)

1. Теоретичні аспекти ефективності виробництва _____

2. Оцінка ефективності функціонування будівельного підприємства _____

3. Напрямки забезпечення ефективності функціонування ТОВ «ГЕФЕСТ-БІЛДІНГ» _____

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

Рис.1. Класифікація ефективності виробництва. Рис.2. Система показників економічної ефективності виробництва. Рис.3. Індекси будівельної продукції. Рис.4. Обсяг виконаних будівельних робіт за регіонами у 2020 році. Рис.5. Індекс MarketScore ТОВ «ГЕФЕСТ-БІЛДІНГ» у 2016-2020 рр. Рис.6. Модифікована схема факторного аналізу фірми «DuPont». Табл.1. Звіт про фінансові результати. Табл.2. Коефіцієнти рентабельності. Табл.3. Система знижок при продажі квартир. Табл.4. Прогноз результатів заходів по забезпеченню ефективного функціонування ТОВ «ГЕФЕСТ-БІЛДІНГ»

_____
_____
_____

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

7. Дата видачі завдання 19 квітня 2021 року**КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН**

№ з/п	Назва етапів дипломної роботи	Термін виконання етапів роботи	Оцінка виконання етапу	
			у %	за 4-х бальною шкалою
1.	Робота з літературними джерелами	19.04-24.04.21	90	відмінно
2.	Робота на розділом 1 «Теоретичні аспекти ефективності виробництва»	25.04-07.05.21	90	відмінно
3.	Робота на розділом 2 «Оцінка ефективності функціонування будівельного підприємства»	08.05-19.05.21	90	відмінно
4.	Рубіжна атестація	11.05-15.05.21	90	відмінно
5.	Робота на розділом 3 Напрямки забезпечення ефективності функціонування ТОВ «ГЕФЕСТ-БІЛДІНГ»	20.05-03.06.21	90	відмінно
6.	Оформлення роботи	04.06-06.06.21	90	відмінно
7.	Здача роботи на кафедрі	07.06.21		
	Інтегральна оцінка виконання етапів календарного плану (як середня по етапам)		90	відмінно

Студент Васалатій В.А.
(підпис) (прізвище та ініціали)Керівник роботи Тюлькіна К.О.
(підпис) (прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

Вступ.....	7
1. Теоретичні аспекти ефективності виробництва.....	9
1.1. Визначення поняття «ефективність виробництва» та її види....	9
1.2. Класифікація ефективності виробництва та її показники	14
1.3. Прибуток та рентабельність як одні з головних показників ефективності виробництва.....	22
2. Оцінка ефективності функціонування будівельного підприємства	30
2.1. Аналіз стану будівельної галузі в Україні.....	30
2.2. Характеристика будівельного підприємства	35
2.3. Аналіз фінансових результатів підприємства	39
2.4. Факторний аналіз показників рентабельності	43
3. Напрямки забезпечення ефективності функціонування ТОВ «ГЕФЕСТ-БІЛДІНГ».....	48
3.1. Автоматизація оздоблювальних робіт... ..	48
3.2. Маркетингові заходи для активізації продажів квартир.....	50
3.3. Прогнозні результати діяльності ТОВ «ГЕФЕСТ-БІЛДІНГ»...	52
Висновки	55
Список використаних джерел	59

ВСТУП

Актуальність теми. Проблема ефективності виробництва завжди посідала важливе місце серед актуальних проблем економічної науки. Зацікавленість нею виникає на різних рівнях управління економікою – від власників приватного підприємства до керівників держави.

На сучасному етапі, в умовах інтеграції України до міжнародного господарського комплексу, особливо з урахуванням нинішніх, турбулентних процесів, виникає низка нових завдань, вирішення яких неможливе з використанням старих методів і підходів до управління ефективністю діяльності на підприємствах. В умовах розвитку ринкових відносин економічна діяльність підприємства, яка спрямована на нарощування конкурентних переваг і забезпечення з їх допомогою стійкості своїх позицій, значною мірою залежить від своєчасного, правильного управління ефективністю їх діяльності.

Управління ефективністю діяльності підприємства необхідно розглядати як систему, яка складається з певної кількості елементів, а досягати успіху вона може лише за умов скоординованих дій її складових, правильно обраних методів управління, програми мотивацій та механізму управління ефективністю діяльності підприємства. Також, слід зазначити, що управління ефективністю діяльності в момент кризи, коли перед багатьма підприємствами постала задача виживання, виконує дуже важливу функцію, оскільки визначає форму відносин із зовнішнім середовищем, формує методологію його системи і реалізує власне процес управління.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Істотний внесок у розвиток теорії та практики оцінки ефективності виробництва та діяльності на рівнях народного господарства і підприємства зробили А.Ф. Аксененко, З.В. Атлас, А.В. Бачурін, А.Х. Бенуні, Т.Г. Бень, Б.М. Болотін, О.Д. Василик, Г.В. Губін, Е.П. Дунаєв, А.І. Касьянов, І.Я. Кац, З.П. Коровіна, В.П. Красовський, В.Н. Лексін, В.В.Леонтьєв, О.Л. Лордкипанідзе, Є.В.

Мазаков, П.А. Малишев, В.А. Медведєв, В.В. Новожилов, П.Я. Октябрський, А.М. Омаров, Р.М. Петухов, В.С. Сінавіна, Г. Форбріг, Т.С. Хачатуров, М.Г. Чумаченко та інші вчені.

Метою кваліфікаційної роботи є розгляд шляхів забезпечення ефективності функціонування підприємства в умовах ринку.

Завданнями кваліфікаційної роботи є:

- розгляд теоретичних аспектів ефективності виробництва;
  - оцінка ефективності функціонування будівельного підприємства;
- розробка напрямків забезпечення ефективності функціонування ТОВ «ГЕФЕСТ-БІЛДІНГ».

Об'єктом дослідження виробничо-господарська діяльність ТОВ «ГЕФЕСТ-БІЛДІНГ».

Предметом дослідження є ефективність діяльності ТОВ «ГЕФЕСТ-БІЛДІНГ».

Вихідні дані. Були використані законодавчі та нормативні документи, статистичні дані, періодичні видання, наукові статті, відкриті дані онлайн-системи Youcontrol.

У процесі дослідження було використано ряд методів – методи порівняння, системно-структурного аналізу, описово-аналітичний метод, метод аналізу та синтезу.

ВИСНОВКИ

Сучасний етап розвитку ринкових відносин в Україні вимагає від вітчизняних підприємств активних дій з підвищення ефективності їх функціонування.

Ряд авторів вважають, що ефективність – це не просто результативність виробництва, а співвідношення результату або ефекту виробництва до витрат суспільної праці.

Існують різні підходи до визначення ефективності в залежності від морфологічної ознаки визначення.

Ефект – це результат, наслідок яких-небудь причин, дій, господарських заходів (уведення нової техніки та інвестиційних проектів, реалізація господарського рішення, здійснення природоохоронних заходів, проведення соціальних заходів).

Категорія «ефект» дуже тісно пов'язана з поняттям «ефективності». Ефект – абсолютний показник результату будь-якої дії чи діяльності. Ефективність – відносний показник результативності і може бути тільки позитивною величиною.

Ефективність визначається відношенням результату (ефекту) до витрат, що забезпечили його отримання. Ефективність розкриває характер причинно-наслідкових зв'язків виробництва. Вона показує не сам результат, а те якою ціною він був досягнутий. Тому ефективність найчастіше характеризується відносними показниками, що розраховуються на основі двох груп характеристик (параметрів) – результату і витрат.

Ефективністю виробництва є комплексне віддзеркалення кінцевих результатів використання всіх ресурсів виробництва за певний проміжок часу. Вона характеризує підвищення продуктивності праці, якнайповніше використання виробничих потужностей, сировинних і матеріальних ресурсів, досягнення найбільших результатів при найменших витратах.

Результат виробництва як найважливіший компонент для визначення його ефективності не слід тлумачити однозначно. Йдеться про корисний кінцевий результат. Можна розрізняти:

- кінцевий результат процесу виробництва;
- кінцевий народногосподарський результат роботи підприємства (об'єднання підприємства).

Ефективність виробництва можна класифікувати за наступними ознаками: за наслідками отриманих результатів, за характером здійснених витрат, за видами господарської діяльності, за рівнем об'єкта господарювання, за рівнем оцінювання, за умовами оцінювання, за ступенем збільшення ефекту, за метою визначення, за типом процесу.

Система показників економічної ефективності виробництва включає: узагальнюючі показники ефективності виробництва, показники ефективності використання трудових ресурсів, показники ефективності використання виробничих фондів, показники ефективності використання фінансових ресурсів.

Основні види ефекту, що враховується при оцінці ефективності підприємства – економічний та соціальний.

До показників економічної ефективності відносяться: продуктивність праці; трудомісткість; фондівіддача; фондомісткість; матеріалівіддача; матеріаломісткість; капіталомісткість; еколого-ефективність.

Одними з головних показників ефективності виробництва можна вважати прибуток та рентабельність.

Прибуток – це виражений в грошовій формі чистий дохід підприємця на вкладений капітал, що характеризує його винагороду за ризик здійснення підприємницької діяльності, що визначається як різниця між сукупним доходом і сукупними витратами в процесі здійснення цієї діяльності.

Прибуток підприємства є критерієм ефективності конкретної виробничої діяльності.

Рентабельність – це відносний показник ефективності виробництва, який характеризує рівень віддачі витрат та ступінь використання ресурсів підприємства в процесі виробництві та реалізації товарів, послуг, робіт. Існує велика кількість показників рентабельності.

Будівельна галузь є однією з найважливіших галузей національного господарства, від якої залежить ефективність функціонування всієї системи господарювання країни. Економічний ефект від розвитку цієї галузі полягає у мультиплікативному ефекті коштів, вкладених у будівництво.

При проведенні аналізу індексів будівельної продукції можна зробити висновок про падіння обсягів будівництва, починаючи з 2011 року. Найнижче значення у порівнянні з попереднім роком спостерігається в 2014 році (79,6%), а вже в 2015 році можна спостерігати незначну позитивну динаміку (87,5%), яка продовжилась в 2016-2020 роках.

В 2020 році знизилась кількість житла, прийнятого в експлуатацію в порівнянні з 2019 роком, пік за цим показником спостерігався в 2015 році.

За обсягом виробленої будівельної продукції у 2020 році лідирує м.Київ (42877,7 млн.грн.), слідом йдуть Одеська, Дніпропетровська, Харківська, Львівська та Київська області.

У 2019 році операційна діяльності підприємств будівництва була ефективна, рівень рентабельності складав 4,6%. Фінансовий результат до оподаткування в 2019 році був позитивним у розмірі 13,6 млрд.грн. До прибуткових відносилось 73,5% будівельних підприємств, а до збиткових – відповідно 26,5% підприємств даної галузі.

За результатами опитування керівництва будівельних підприємств основними факторами, що стримують будівельну діяльність є інші фактори фінансові обмеження та недостатній попит.

В роботі було проведено оцінку діяльності будівельного підприємства ТОВ «ГЕФЕСТ-БІЛДІНГ». Його основний вид діяльності - будівництво житлових і нежитлових будівель.

Аналіз ринкової потужності ТОВ «Гефест-Білдинг» за допомогою індексу MarketScore показує, що компанія у в 2016-2020 роках відноситься до компаній з високим рівнем ринкової потужності (категорія А). В 2020 році порівняно з 2019 роком компанія значно погіршила свої позиції на ринку.

В 2018 році чистий дохід підприємства становив 31000 тис.грн., в 2020 році його сума підвищилась до 41237,5 тис.грн. При цьому собівартість реалізованої продукції протягом звітного періоду також підвищилась (з 30910,0 тис.грн. до 41839,0 тис.грн.).

В 2020 році в порівнянні з 2018 роком підприємство підвищило значення фінансового результату до оподаткування зі 90 тис.грн. до 377 тис.грн. Це призвело також до підвищення чистого прибутку з 73,8 тис.грн. до 309,1 тис.грн.

У 2019 році всі показники рентабельності підприємства підвищувались. Але вже в 2020 році ефективність діяльності підприємства за напрямками використання капіталу знижується, про що свідчить зниження показників рентабельності сукупного та власного капіталу. При цьому чиста рентабельність продажів незначно підвищилась. Показники рентабельності підприємства знаходяться на дуже низькому рівні.

Найбільший вплив на зміну коефіцієнта рентабельності власного капіталу здійснила зміна показника ресурсовіддачі.

Для забезпечення ефективного функціонування на підприємстві пропонується автоматизувати штукатурні роботи та впровадити маркетингові заходи для активізації продажів квартир.

Слід зазначити економічну доцільність застосування даних заходів, які призведуть до підвищення чистого доходу від реалізації продукції, фінансового результату до оподаткування, чистого прибутку та чистої рентабельності продажів.

Отже, всі запропоновані заходи будуть сприяти забезпеченню його ефективного функціонування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Економічна енциклопедія : у 3-х т. Т. 1 / редкол. В. Мочерний (відп. ред.) та ін. – К. : Вид. центр „Академія”, 2000. – 864 с.
2. Історія економічних вчень: Навчальний посібник / За ред. В. В.Кириленка. – Тернопіль: „Економічна думка”, 2007. – 233 с.
3. Бугуцкий А. Л. Повышение эффективности труда в сельском хозяйстве / А. Л. Бугуцкий. – Киев : Урожай, 1990. – 168 с.
4. Андрійчук В. Г. Економіка аграрних підприємств / В. Г. Андрійчук. – 2. вид., доп. і перероб. – К. : КНЕУ, 2004. – 624 с.
5. Караман М. М. О сущности эффективности и экономической эффективности сельскохозяйственного производства в переходный период рыночной экономике, их критерии и показатели / М. М. Караман // Экономика Крыма. Научно-практический журнал. – 2002. – № 4. – С. 10 – 13.
6. Куценко А. В. Організаційно-економічний механізм управління ефективністю діяльності підприємства споживчої кооперації України: монографія / А. В. Куценко. – Полтава: РВВ ПУСКУ, 2008. – 205 с.
7. Мочерний С.В., Основи економічних знань / С.В. Мочерний – К. Академія, 2000р. – 214 с.
- 8 Яценко О. І. Економічні та соціальні аспекти оцінки ефективності / О. І. Яценко , О. П. Романюк // Науковий вісник НЛТУ України. – 2008. – Вип. 18.6 – с. 237–238.
9. Антошкіна Л.І. Актуальні проблеми розвитку і підвищення ефективності діяльності малого підприємства. // Формування ринкових відносин в Україні. - 2004. - №9.- 350 с.
10. Попович П. Я. Економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання. Підручник.– Тернопіль: Економічна думка, 2001. – 365 с.
11. Базилевич В.Д. Економічна теорія. Політекономія. Практикум: навчальний посібник / Заред. Віктор Дмитрович Базилевич . - Київ: Знання, 2013. – 494 с.

12. Економіка підприємства. Економіка підприємств: підручник / Ф. В. Горбонос [и др.]. - К. : Знання, 2010. - 463 с.
13. Жнякін Б.О., Краснова В.В. Економіка підприємства: Навч. Посібник для вузів. - Донецьк: Альфа-прес, 2005.- 160 с.
14. Куценко А. В. Організаційно-економічний механізм управління ефективністю діяльності підприємства споживчої кооперації України: монографія / А. В. Куценко. – Полтава: РВВ ПУСКУ, 2008. – 205 с.
15. Эффективность – строительное производство [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.ngpedia.ru/id624501p1.html>.
16. Базилевич В.Д. Економічна теорія. Політекономія. Практикум: навчальний посібник / Заред. Віктор Дмитрович Базилевич . - Київ: Знання, 2013. – 494 с.
17. Економіка підприємства: Структурно-логічний навч. посібник / За ред. д-ра екон. наук, проф. С. Ф. Покропивного . — К.: КНЕУ, 2001.
18. Бойчик І. Економіка підприємства : навч. посіб. / І. Бойчик. – К. : Атіка, 2004. – 344 с.
19. Чорна Л.О., Корж Н.В., Левицька І.В. Економіка підприємства: Навч.посібник. - Вінниця: ПП "Едельвейс і К", 2008. – 369 с.
20. Болтянська, Л. О. Економіка підприємства [Текст] : навч. посібник : рекомендовано МОН України / Л. О. Болтянська, Л. О. Андреева, О. І. Лисак. – Херсон : Олді-плюс, 2015. – 668 с.
21. Бердар, Маргарита Михайлівна. Фінанси підприємств: навчальний посібник / М. М. Бердар. - К. : Центр учбової літератури, 2010. - 352 с.
22. Рогожин П.С., Гойко А.Ф. Економіка будівельних організацій. – К.: Видавничий дім «Скарби», 2001. – 449 с.
23. Статистична інформація [Електронний ресурс] // Держкомстат України. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
24. Середньомісячна заробітна плата за видами економічної діяльності за період з початку року [Електронний ресурс] // Держстат України. – Режим

доступу до ресурсу:

http://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2020/gdn/Zarp_ek_p/Zarp_ek_p2020_ue.xls
х

25. Паспорт будівельної галузі, промисловості будівельних матеріалів станом на 10.02.2021 [Електронний ресурс] // Міністерство розвитку громад та територій України. – Режим доступу до ресурсу:

<https://www.minregion.gov.ua/napryamki-diyalnosti/building/pricing/rozvitok-budivelnoyi-diyalnosti/pasport-budivelnoyi-galuzi-promyslovosti-budivelnyh-materialiv-stanom-na-10-02-2021/>

26. Очікування будівельних підприємств у IV кварталі 2020 року щодо перспектив розвитку їх ділової активності [Електронний ресурс] // Держкомстат України. – 2020. – Режим доступу до ресурсу:

http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2020/fin/rp/bud/bud_IV_2020.pdf

27. Установчий договір ТОВ "ГЕФЕСТ-БІЛДІНГ".

28. Устав ТОВ "ГЕФЕСТ-БІЛДІНГ".

29. Аналітична система YouControl [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://youcontrol.com.ua/>.

30. Економіка будівельного підприємства: підручник / [Окландер Т.О., Ветрогон О.В., Добролюбська Г.І., Тюлькіна К.О. та інш.]; під ред. Т.О. Окландер – Одеса: ОДАБА, 2017. – 480 с.

31. Савицкая Г.В. «Анализ хозяйственной деятельности предприятия»: Учебное пособие – 5-е издание – Минск: Новое знание,- 2001.